

YSGOL SEFYDLIADOL CAERGEILIOG

POLISI GWRTH-FWLIO

Rhagymadrodd

Yn Ysgol Sefydledig Caergeiliog, yn unol â 'Mae Pob Plentyn yn Bwysig', anelwn at ddarparu amgylchedd diogel, gofalgwr a chyfeillgar i'n holl ddisgyblion er mwyn caniatáu iddynt ddysgu'n effeithiol, gwella eu cyfleoedd bywyd a'u cynorthwyo i gyflawni eu llawn botensial.

Byddem yn disgwyl i bob disgybl:

- deimlo'n ddiogel yn yr Ysgol,
- feddu ar ddealltwriaeth o'r materion sy'n ymwneud â diogelwch, megis bwlio.

Pe byddai disgybl yn teimlo'n anniogel hoffem hefyd sicrhau bod ein gweithdrefnau yn gosod:

- hyder a fyddai'n ei alluogi/galluogi i ofyn i'r Ysgol am gymorth.

Datblygu Polisi:

Lluniwyd y polisi hwn mewn ymgynghoriad â holl gymuned yr Ysgol gyda mewnbwn gan:

- aelodau o staff,
- llywodraethwyr,
- rhieni/gofalwyr,
- plant a phobl ifanc,
- partneriaid eraill

Mae disgyblion yn cyfrannu at ddatblygiad y polisi trwy'r:

- Cyngor Ysgol,
- Pwyllgor Elusennau Myfyrwyr
- Pwyllgor Lles
- trafodaethau amser cylch, ac ati.

Bydd y Cyngor Ysgol yn datblygu fersiwn addas i fyfyrwyr i'w arddangos yn:

- Neuadd yr Ysgol
- Niweddariadau Gwybodaeth Wythnosol i'r Rhieni
- Wefan yr Ysgol
- yr Ap Ysgol

Bydd rhieni/gofalwyr yn cael eu hannog i gyfrannu drwy:

- gymryd rhan mewn ymgynghoriadau ysgrifenedig,

- gyfarfodydd rhieni,
- grwpiau ffocws rhieni yn cynhyrchu canllaw byrrach i rieni.

Rolau a Chyfrifoldebau:

Y Pennaeth sydd :

- a chyfrifoldeb cyffredinol am y polisi a'i weithrediad
- yn cysylltu â'r corff llywodraethu, rhieni/gofalwyr, yr ALL ac asiantaethau allanol

a

- yn penodi cydlynnydd Gwrth-fwlio a fydd â chyfrifoldeb cyffredinol am ymdrin â gweithredu'r polisi hwn.

Y Cydlynnydd Gwrth-fwlio yn ein Hysgol yw:

Y Prifathro

Ymhlith y cyfrifoldebau mae:

- Datblygu ac adolygu polisi gan gynnwys disgyblion, staff, llywodraethwyr, rhieni/gofalwyr ac asiantaethau lleol perthnasol
- Gweithredu'r polisi a monitro ac asesu ei effeithiolrwydd yn ymarferol
- Sicrhau bod gwerthusiad yn digwydd a bod hyn yn llywio adolygiad polisi
- Rheoli achosion o fwlio
- Rheoli, adrodd a chofnodi digwyddiadau o fwlio
- Asesu a chydlynu hyfforddiant a chefnogaeth i staff a rhieni/gofalwyr lle bo'n briodol
- Cydlynu strategaethau ar gyfer atal ymddygiad bwlio

Y Llywodraethwr enwebedig gyda chyfrifoldeb am Wrth-fwlio (Ymddygiad) yw:

Mrs R Brown.

Diffiniad o Fwlio:

'Ymddygiad gan unigolyn neu grŵp fel arfer yn cael ei ailadrodd dros amser, sy'n brifo unigolyn neu grŵp arall yn fwriadol naill ai'n gorfforol neu'n emosiynol' (Safe to Learn: gwreiddio gwaith gwrth-fwlio mewn ysgolion (2007).

Sut mae bwlio yn wahanol i bryfocio/cwmpo rhwng ffrindiau neu fathau eraill o ymddygiad ymosodol?

- Mae bwriad bwriadol i frifo neu fychanu.
- Mae anghydbwysedd pŵer sy'n ei gwneud hi'n anodd i'r dioddefwr amddiffyn ei hun.
- Mae fel arfer yn barhaus.

O bryd i'w gilydd gellir ystyried digwyddiad yn fwlio hyd yn oed os nad yw'r ymddygiad wedi cael ei ailadrodd neu'n barhaus – os yw'n cyflawni pob disgrifiad arall o fwlio. Dylid ystyried y posibilrwydd hwn, yn enwedig mewn achosion o fwlio rhywiol, rhywiaethol, hiliol neu homoffobig a phan fo plant ag anabledau dan sylw.

Os gallai'r dioddefwr fod mewn perygl, yna mae angen ymyrryd ar frys.

Gall bwlio gynnwys:

- galw enwau
- gwawdio
- gwatwar
- gwneud sylwadau sarhaus
- ymosodiad corfforol
- cymryd neu ddifrodi eiddo
- bwlio seibr - negeseuon testun ac e-bost amhriodol; anfon delweddau sarhaus neu ddiraddiol dros y ffôn neu dros y rhyngrwyd
- cynhyrchu graffiti sarhaus
- hel straeon a lledaenu sibrydion niweidiol ac anwir
- gwahardd pobl o grwpiau.

Er y gall bwlio ddigwydd rhwng unigolion gall ddigwydd yn aml ym mhresenoldeb (yn ymarferol neu'n gorfforol) eraill sy'n dod yn 'wylwyr' neu'n 'ategolion'. Pam mae plant a phobl ifanc yn cael eu bwlio? Mae mathau penodol o fwlio yn cynnwys:

- bwlio sy'n ymwneud â hil, crefydd neu ddiwylliant
- bwlio sy'n ymwneud ag anghenion addysgol arbennig neu anabledau
- bwlio sy'n ymwneud â golwg neu iechyd
- bwlio yn ymwneud â hunaniaeth rhywedd
- bwlio sy'n gysylltiedig â dysfforia rhyw
- bwlio sy'n ymwneud â chyfeiriadedd rhywiol
- bwlio gofalwyr ifanc neu blant sy'n derbyn gofal neu fel arall yn ymwneud ag amgylchiadau cartref
- bwlio rhywiaethol neu rywiol

Nid oes unrhyw hierarchaeth o fwlio – dylid cymryd pob ffurf yr un mor ddifrifol a delio ag ef yn briodol.

Gall bwlio ddigwydd rhwng:

- Pobl ifanc
- pobl ifanc a staff
- rhwng staff
- unigolion neu grwpiau

Mae'n hysbys bod rhai grwpiau o ddisgyblion yn arbennig o debygol i gael eu bwlio gan eraill. Gall y rhain gynnwys disgyblion â:

- anghenion addysgol arbennig megis anabledau dysgu neu gorfforol;
- gofalwyr ifanc,
- plant sy'n Derbyn Gofal,
- y rhai o grwpiau lleiafrifoedd ethnig a hiliol a'r bobl ifanc hynny y gellir eu hystyried yn lesbiaidd, hoyw, deurywiol, trawsrywiol neu'n amau eu rôl rhyw.

Adrodd ac Ymateb i Fwlio:

Mae gan ein Hysgol systemau clir sydd wedi'u cyhoeddi a'u hysbysebu'n dda i adrodd am fwlio ar gyfer holl gymuned yr Ysgol (gan gynnwys staff, rhieni/gofalwyr, plant a phobl ifanc) mae hyn yn cynnwys y rhai sy'n ddiodefwr bwlio neu sydd wedi gweld ymddygiad bwlio (gwylwyr).

Mae amlinelliad o'r systemau adrodd fel a ganlyn:

Anogir disgyblion i adrodd trwy:

- gysylltu â'r Athro Dosbarth
- gysylltu ag Ysgrifennydd yr Ysgol
- llenwi Ffurflen Sylwadau ym Mhrif Gyntedd yr Ysgol
- gyfrannu at y Pwyllgor Llesiant
- gyfrannu at y Cyngor Ysgol

Rhieni/gofalwyr:

- cysylltu â'r Athro Dosbarth
- cysylltu â'r Pennaeth
- cysylltu â Rhiant Lywodraethwyr neu Gadeirydd Bwrdd y Llywodraethwyr
- llenwi Ffurflen Sylwadau ym Mhrif Gyntedd yr Ysgol

Yr holl staff ac ymwelwyr:

- cysylltu â'r Athro/Athrawon Hŷn
- cysylltu â'r Pennaeth
- cysylltu â Rhiant Lywodraethwyr neu Gadeirydd Bwrdd y Llywodraethwyr

Gwylwyr:

- cysylltu ag Ysgrifennydd yr Ysgol
- cysylltu â'r Pennaeth
- cysylltu â Rhiant Lywodraethwyr neu Gadeirydd Bwrdd y Llywodraethwyr
- llenwi Ffurflen Sylwadau yng Nghyntedd y Brif Ysgol

Gweithdrefnau:

Mae pob digwyddiad yr adroddir amdano yn cael ei gymryd o ddifrif a'i ymchwilio, gan gynnwys pob parti. Mae'r camau a gymerwyd gan yr Ysgol yn cynnwys:

- Cyfweld pob parti.
- Rhoi gwybod i rieni.
- Ystod o ymatebion sy'n briodol i'r sefyllfa: - canolbwyntio ar atebion, ymagwedd adferol, cylch ffrindiau, gwaith unigol gyda'r dioddefwr a'r troseddwr, cyfeirio at asiantaethau allanol os yn briodol.
- Cyfeirio at Bolisi Ymddygiad a Chosbau Ysgol a sut y gellir gweithredu'r rhain gan gynnwys pa gamau y gellir eu cymryd os bydd bwlio yn parhau.
- Dilyn i fyny yn enwedig cadw mewn cysylltiad â'r person a adroddodd y sefyllfa, rhieni/gofalwyr.
- Cefnogaeth i'r dioddefwr a'r bwli.

Cofnodi Bwlio a Gwerthuso'r Polisi

Bydd digwyddiadau o fwlio yn cael eu cofnodi gan yr aelod o staff sy'n delio â'r digwyddiad a bydd y cydlynnydd Gwrth-fwlio yn hysbysu hyn ac yn ei gadw.

Bydd y wybodaeth sydd gennym yn cael ei defnyddio i sicrhau bod digwyddiadau unigol yn cael eu dilyn i fyny. Bydd hefyd yn cael ei ddefnyddio i nodi tueddiadau a llywio gwaith ataliol yn yr Ysgol a datblygiad y polisi.

Bydd y wybodaeth hon yn cael ei chyflwyno i'r llywodraethwyr mewn fformat dienw fel rhan o'r Adroddiad Blynyddol.

Strategaethau ar gyfer Atal Bwlio:

Fel rhan o'n hymrwymiad parhaus i ddiogelwch a lles ein disgyblion rydym wedi datblygu'r strategaethau canlynol i hybu ymddygiad cadarnhaol ac atal ymddygiad bwlian.

Er enghraifft:

- Dulliau Adferol
- Cymryd rhan yn Ysgolion Iach
- ABICH/dinasyddiaeth
- Mewnbwn cwricwlwm penodol ar feysydd sy'n peri pryder megis Seiberfwlio a diogelwch ar y rhyngrwyd
- Llais myfyrwyr e.e. Cyngor Ysgol, Pwyllgor Elusennol y Myfyrwyr, Pwyllgor Lles y Myfyrwyr, Blwch Barn (Rhieni a Disgyblion)
- Cyfeillio ar yr iard
- Gwybodaeth i Rien
- Hyfforddiant a datblygiad staff i'r holl staff
- Cynlluniau cwnsela a/neu gyfryngu
- Cysylltiadau â pholisïau eraill: Ymddygiad, Seiberfwlio a diogelwch ar y rhyngrwyd, Polisi Cydraddoldeb - Hil, Rhywiol, Rhywiol, Trawsffobig, Homoffobia, ADY, ABCh a Dinasyddiaeth.

Adolygiad o'r Polisi:

Bydd y Polisi yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau'n flynyddol. Bydd yr adolygiad Polisi yn gysylltiedig â'r Polisi Cydraddoldeb a Chynllun Gwella'r Ysgol, gan weithio tuag at ethos mwy cynhwysol a chytûn ar draws cymuned yr Ysgol.

Paratowyd y Polisi hwn: Ionawr 2010

Fe'i hawdurdodwyd gan y Corff Llywodraethol: Medi 2010

Fe'i hadolygwyd: Ionawr 2017

Bydd yn cael ei adolygu: Yn flynyddol

Manylion Adolygiad:

Ionawr 2017

Ionawr 2018

Ionawr 2019

Ionawr 2020

Mehefin 2021